

Titel **Pip og papegøjer**

Tema: Fantasi og drømme
Fag: Dansk
Målgruppe: 1.-4. kl.

Data om læremidlet:

Bog: Pip og papegøjer, Kim Fupz Aakeson, Carlsen, 2017

Faglig relevans/kompetenceområder

Opgaverne i denne vejledning giver mulighed for at arbejde med følgende kompetencemål indenfor danskfaget:

- Læsning - sprogforståelse - Eleven kan identificere ukendte ord i tekst og tale (0. - 2. kl.)
- Kommunikation - dialog - eleven kan bruge talesprog i samtale og samarbejde
- Fortolkning - fortolkning - eleven kan forklare sin tekstforståelse
- Fortolkning - oplevelse og indlevelse - eleven har viden om mundtlige, kropslige og billedlige udtryksformer

Forslag til læringsmål kunne være:

Eleverne kan forstå og gengive handlingen

Eleverne kan finde ukendte ord, slå dem op og forklare dem

Ideer til undervisningen

”Pip og papegøjer” er en bog som kan læses på forskellige måder afhængigt af hvilket klassetrin, man læser den på. Til 1. eller 2. klasse kan den læses som dialogisk oplæsning, og i 3. eller 4. klasse kan den læses som værklæsning af eleverne. Det betyder også, at der er forskellige vinkler på de opgaver, der kan arbejdes med i forbindelse med bogen. Der vil i denne vejledning være forslag til opgaver, der kan bruges til begge dele, og opgaver som primært er til efterbehandling af bogen som værklæsning.

Opgaver både til dialogisk læsning og værklæsning

Undervejs i læsningen af bogen, skal eleverne (og læreren) være opmærksomme på ord, de ikke kender, og som er svære at forstå. Det kunne f.eks. være plagsom (s. 10, 12 og 13) humbug (s. 19), herut (s. 15) og sjoskede (s. 16).

Når der er fundet ord, kan der arbejdes med forståelsen af ordene på forskellige måder. Der kan snakkes om ordene, deres betydning og oprindelse, ordene kan slås op, staves eller være staveord, skrives i egne sætninger eller små historier (hvor en række af ordene skal indgå), være dagens/ugens ord som skal forklares for andre i klassen og forældrene derhjemme osv.

I bogen optræder forskellige fugleracer både udenlandske (senegalpapegøjer, gråpapegøjer, amazonpapegøjer, alexanderparakitter, tukan, kakaduer, risfugle, kanariefugle, undulater og zebrafinker) og danske (gråspurve, stæren, dompap, drosler, solsort og måger).

Eleverne kan i grupper undersøge de forskellige fugle, som nævnes i bogen, og de kan lave en beskrivelse af fuglen, med levesteder, farve, størrelse, føde, unger, billeder af fuglen mm.

Beskrivelserne kunne samles til klassen i en lille fagbog om fugle. Det vil også åbne op for en snak om genren fagbog.

Præsentationerne af fuglene kunne også laves som små videoer om fuglene, som kunne samles på skoletube eller klassens hjemmeside om fugle. Dette kunne laves tværfagligt med Natur/teknologifaget.

Bogen Pip og papegøjer er filmatiseret og lavet som miniserie i 3 afsnit, som sendt på DR Ramasjang. De 3 afsnit kan ses på mitcfu.dk. Der er links til dem under supplerende materialer.

Efter at have læst bogen kan eleverne se miniserien, eller dele af den. Der kan bagefter snakkes om forskelle og ligheder på bogen og serien. Der kan, afhængigt af klassesetning, sammenlignes og snakkes om hvordan personerne fremstilles, farverne på billeder i bogen og film, hvad er med i bogen og hvad er nyt i serien, mm.

I serien spiller Peter Frödin alle de voksne roller som mor, fe, vicevært og fuglehandler. Han har meget forskellige stemmer, udtryk og mimik i fremstillingen af de forskellige personer. Snak med eleverne om hvordan han ændrer udtryk i de forskellige roller. Hvilken betydning har hans stemmeføring og mimik i forhold til at tydeliggøre de forskellige personers personlighed.

Eleverne kan evt. se prøve at spille scener fra bogen, med fokus på stemme, udtryk og mimik.

De enkelte afsnit i Tv-serien har kapitelmærkninger med yderligere opgaver og fokuspunkter.

Opgaver til værklæsning

Arbejd med fortælleren. Læs det første afsnit og lad eleverne komme med deres bud på hvem, der fortæller historien. Snak om forskellen på en jeg-fortæller og en 3. personsfortæller. Hvad betyder det for måden historien fortælles på og hvad betyder det for dem som læser, og deres identifikation af bogen? Lad dem lede efter eksempler på 3. personsfortælleren i bogen (ex. s. 10, 16, 25, 29). På sidste side afsløres hvem fortælleren er og historien rundes af.

Personkarakteristik med fokus på ydre og indre karakteristik. I bogen er der ikke beskrevet noget om personernes udseende i teksten, men til gengæld nogle gode, beskrivende billeder af personerne. I teksten er der beskrivelser af personernes væremåde, som kan bruges til en indre personkarakteristik. Det er derfor muligt at tydeliggøre forskellen på en ydre og indre karakteristik for eleverne.

Lad dem derfor først lave ydre karakteristik ud fra billeder i bogen. Del dem evt. op i grupper, som får en person tildelt, de skal karakterisere.

Bagefter skal de (evt. med hjælp) lave en indre karakteristik ud fra personernes opførsel, og det der fortælles om dem i teksten.

Bogen er fyldt med visuelle og meget farverige billeder, så det er oplagt at arbejde med billedernes betydning for læsningen.

Der kan arbejdes med billedanalyse af billederne, deres komposition, proportionerne og farvevalget.

Der kan også kigges på og spørges ind til deres betydning for læsningen og forståelsen af teksten. Hvor understøtter billederne fortællingen og forståelsen af handlingen for den enkelte læser?

Der er på de første billeder tydelige eksempler på hvordan de voksne (mor, vicevært, læreren og Ræddersen) ser ned på Tobias. Analyser og sammenlign deres hoveders stilling, proportionerne, deres fingre stilling og deres egen placering i forhold til Tobias.

Sproget i bogen er også værd at fokusere på. Det er meget uhøjtideligt og humoristisk. Fupz bruger også det greb, at han flere gange henvender sig direkte til læseren og laver forudgreb. Hvad betyder det for elevernes læsning af og mening om teksten

Der bliver, som tidligere nævnt, brugt sjove ord og stilen i forhold til personer og handling minder også om Ole Lund Kirkegaards måder at skrive til børnene på.

Der er også fokus på fantasien og en umiddelbar accept af det absurde at Tobias og moren trylles om, tilbage igen, guldæg og Ræddersen der ender som frø. Der er også en vis lighed i persongalleriet. En utilpasset dreng, en lærer som fokuserer på læring og bogstaver, en sur vicevært og en skurk i form af Ræddersen.

Der kan derfor laves sammenligninger og paralleller med flere af Ole Lund Kirkegaards tekster.

Hvis de kender til nogle af Ole Lund Kirkegaards historier, kan eleverne sættes til at finde paralleller.

Supplerende materialer

Her links til de 3 afsnit af Pip og papegøje:

<http://hval.dk/mitcfu/materialeinfo.aspx?idnr=TV0000102165>

<http://hval.dk/mitcfu/materialeinfo.aspx?idnr=TV0000102166>

<http://hval.dk/mitcfu/materialeinfo.aspx?idnr=TV0000102167>